

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ
ശ്രീസീതാലക്ഷ്മണഭരതശത്രുഘ്നഹനുമാസമേത ശ്രീരാമചന്ദ്ര പരബ്രഹ്മണേ നമഃ

ശ്രീമദ്രാമായണേ വാൽമീകീയേ ആദികാവ്യേ യുദ്ധകാണ്ഡേ

॥ ചത്യാരിംശഃ സർഗഃ ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

ശ്രീ രംഗരാമാനുജ മഹാദേശികൻ

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ
ശ്രീസീതാലക്ഷ്മണഭരതശത്രുഘ്നഹനുമത്സമേത ശ്രീരാമചന്ദ്ര പരബ്രഹ്മണേ നമഃ

|| ചത്യാരിംശഃ സർഗഃ ||

സുഗ്രീവരാവണയോർമൽലയുദ്ധം

തതോ രാമഃ സുവേലാഗ്രം
യോജനദ്വയമണ്ഡലം |
ഉപാരോഹത് സസുഗ്രീവോ
ഹരിയുമൈഃ സമൻവിതഃ || 6.40.1 ||

സ്ഥിത്യാ മുഹൂർതം തത്രൈവ
ദിശോ ദശ വിലോകയൻ |
ത്രികൂടശിഖരേ രമ്യേ
നിർമിതാം വിശ്വകർമണാ || 6.40.2 ||

ദദർശ ലങ്കാം സുന്ധസ്താം
രമ്യകാനനശോഭിതാം |
തസ്യ ഗോപുരശൃംഗസ്ഥം
രാക്ഷസേന്ദ്രം ദൂരാസദം || 6.40.3 ||

ശ്വേതചാമരപർയന്തം
വിജയച്ഛത്രശോഭിതം |
രക്തചന്ദനസംലിപ്തം
രത്താദരണഭൂഷിതം || 6.40.4 ||

നിലജീമൂതസങ്കാശം
 ഹേമസംഛരാദിതാംബരം |
 ഐരാവതവിഷാണാഗ്രൈ -
 രുക്കൃഷ്ടകിണവക്ഷസം || 6.40.5 ||

ശശലോഹിതരാഗേണ
 സംവീതം രക്തവാസസാ |
 സന്ധ്യാതപേന സംഛരണം
 മേഘരാശിമിവാംബരേ || 6.40.6 ||

പശ്യതാം വാനരേന്ദ്രാണാം
 രാഘവസ്യാപി പശ്യതഃ |
 ദർശനാദ് രാക്ഷസേന്ദ്രസ്യ
 സുഗ്രീവഃ സഹസോത്ഥിതഃ || 6.40.7 ||

ക്രോധവേഗേന സംയുക്തഃ
 സത്തേന ച ബലേന ച |
 അചലാഗ്രാദമോത്ഥായ
 പുഷ്പവേ ഗോപുരസ്ഥലേ || 6.40.8 ||

സ്ഥിത്യാ മുഹൂർതം സമ്പ്രേക്ഷ്യ
 നിർഭയേനാന്തരാത്മനാ |
 തുണീകൃത്യ ച തദ് രക്ഷഃ
 സോബ്രവീത് പരുഷം വചഃ || 6.40.9 ||

ലോകനാമസ്യ രാമസ്യ
 സഖാ ദാസോന്മി രാക്ഷസ |
 ന മയാ മോക്ഷ്യസ്യേദ്യ ത്വം
 പാർഥിവേന്ദ്രസ്യ തേജസാ || 6.40.10 ||

ഇത്യുക്ത്യാ സഹസോത്പത്യ
 പുഷ്പുവേ തസ്യ ചോപരി |
 ആകൃഷ്ട്യ മുകുടം ചിത്രം
 പാതയാമാസ തദ് ഭൂവി || 6.40.11 ||

സമീക്ഷ്യ തൂർണമായാന്തം
 ബഭാഷേ തം നിശാചരഃ |
 സുഗ്രീവസ്ത്വം പരോക്ഷം മേ
 ഹീനഗ്രീവോ ഭവിഷ്യസി || 6.40.12 ||

ഇത്യുക്തോത്ഥായ തം ക്ഷിപ്രം
 ബാഹുദ്യാമാക്ഷിപത് തലേ |
 കന്ദുവത് സ സമുത്ഥായ
 ബാഹുദ്യാമാക്ഷിപദ്ധരിഃ || 6.40.13 ||

പരസ്വരം സ്വേദവിദിഗ്ധഗാത്രൗ
 പരസ്വരം ശോണിതരക്തദേഹൗ |
 പരസ്വരം ശ്ലീഷ്ടനിരുദ്ധചേഷ്ടൗ
 പരസ്വരം ശാൽമലികിംശുകാവിവ || 6.40.14 ||

മുഷ്ടിപ്രഹാരൈശ്ച തലപ്രഹാരൈ -
 രരത്തിഘാതൈശ്ച കരാഗ്രഘാതൈഃ |
 തൗ ചക്രതൂർയുദ്ധമസഹ്യരൂപം
 മഹാബലൗ രാക്ഷസവാനരേന്ദ്രൗ || 6.40.15 ||

കൃത്യാ നിയുദ്ധം ഭൃശമുഗ്രവേഗൗ
 കാലം ചിരം ഗോപുരവേദിമധ്യേ |
 ഉത്ക്ഷിപ്യ ചോത്ക്ഷിപ്യ വിനമ്യ ദേഹൗ
 പാദക്രാമദ് ഗോപുരവേദിലഗൗ || 6.40.16 ||

അന്യോന്യമാപീഡ്യ വിലഗ്നദേഹൗ
 തൗ പേതതുഃ സാലനിവാതമധ്യേ |
 ഉത്പേതതുർഭൂമിതലം സ്തുശ്രന്തൗ
 സ്ഥിത്യാ മുഹൂർതം തൃഭിന്നിഃശ്വസന്തൗ || 6.40.17 ||

ആലിംഗ്യ ചാലിംഗ്യ ച ബാഹുയോക്തൈഃ |
 സംയോജയാമാസതുരാഹവേ തൗ |
 സംരംഭശിക്ഷാബലസമ്പ്രയുക്തൗ
 സുചേരതുഃ സമ്പ്രതി യുദ്ധമാർഗ്ഗൈഃ || 6.40.18 ||

ശാർഭൂലസിംഹാവിവ ജാതദംഷ്ട്രൗ
 ഗജേന്ദ്രപോതാവിവ സമ്പ്രയുക്തൗ |
 സംഹത്യ സംവേദ്യ ച തൗ കരാഭ്യാം
 തൗ പേതതുർവൈ യുഗപദ് ധരായാം || 6.40.19 ||

ഉദ്യദ്യ ചാൻയോന്യമധിക്ഷിപന്തൗ
 സഞ്ചക്രമാതേ ബഹു യുദ്ധമാർഗ്ഗേ |
 വ്യായാമശിക്ഷാബലസമ്പ്രയുക്തൗ
 ക്ലമം ന തൗ ജഗ്മതുരാശു വീരൗ || 6.40.20 ||

ബാഹുത്തമൈർവാരണവാരണാദൈ -
 ര്നിവാരയന്തൗ പരവാരണാഭൗ |
 ചിരേണ കാലേന ഭൃശം പ്രയുദ്ധൗ
 സഞ്ചേരതുർമണ്ഡലമാർഗമാശു || 6.40.21 ||

തൗ പരസ്സരമാസാദ്യ
 യത്താവന്യോന്യസുദനേ |
 മാർജ്ജാരാവിവ ഭക്ഷാർഥേ -
 ഽ്വതസ്ഥാതേ മുഹൂർമുഹൂഃ || 6.40.22 ||

മണ്ഡലാനി വിചിത്രാണി
 സ്ഥാനാനി വിവിധാനി ച |
 ഗോമൂത്രകാണി ചിത്രാണി
 ഗതപ്രത്യാഗതാനി ച || 6.40.23 ||

തിരശ്ചീനഗതാൻയേവ
 തഥാ വക്രഗതാനി ച |
 പരിമോക്ഷം പ്രഹാരാണാം
 വർജ്ജനം പരിധാവനം || 6.40.24 ||

അഭിദ്രവണമാപ്താവ -
 മവസ്ഥാനം സവിഗ്രഹം |
 പരാവൃത്തമപാവൃത്ത -
 മപദ്രുതമവപ്സുതം || 6.40.25 ||

ഉപന്യസ്തമപന്യസ്തം
 യുദ്ധമാർഗവിശാരദൗ |
 തൗ വിചേരതുരൻയോന്യം
 വാനരേന്ദ്രശ്ച രാവണഃ || 6.40.26 ||

ഏതസ്മിന്നന്തരേ രക്ഷോ
 മായാബലമമാത്മനഃ |
 ആരണ്യമുപസമ്പേദേ
 ഇണാത്യാ തം വാനരാധിപഃ || 6.40.27 ||

ഉത്പപാത തദാപ്തകാശം
 ജിതകാശീ ജിതക്ലമഃ |
 രാവണഃ സ്ഥിത ഏവാത്ര
 ഹരിരാജേന വഞ്ചിതഃ || 6.40.28 ||

അഥ ഹരിവരനാഥഃ പ്രാപ്തസംഗ്രാമകീർതി -
 ര്നിശിചരപതിമാജൗ യോജയിത്യാ ശ്രമേണ |
 ഗഗനമതിവിശാലം ലഘുഘൃതിയാർകസൂനു -
 രഹരിഗണബലമധ്യേ രാമപാർശ്വം ജഗാമ || 6.40.29 ||

ഇതി സ സവിത്യസൂനുസ്തത്ര തത് കർമ കൃത്യാ
 പവനഗതിരനീകം പ്രാവിശത് സമ്പ്രഹൃഷ്ടഃ |
 രഘുവരന്യപസൂനോർവർധയൻ യുദ്ധഹർഷ
 തരുമൃഗഗണമുഖൈഃ പൂജ്യമാനോ ഹരിന്ദ്രഃ || 6.40.30 ||

|| ഇത്യാർഷേ ശ്രീമദ്രാമായണേ വാൽമീകീയേ ആദികാവ്യേ
 യുദ്ധകാണ്ഡേ ചത്വാരീംശഃ സർഗഃ ||